

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СОРТОЗНАВСТВО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

спеціальність	201 «Агрономія»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Агрономія	факультет	Агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Генетики, селекції та насінництва

ВИКЛАДАЧ

Гопцій Тетяна Іванівна

Вища освіта – спеціальність «Агрономія»

Науковий ступень – доктор сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.09 «рослинництво» 2006 р.

Вчене звання – професор, професор кафедри генетики, селекції та насінництва

Досвід роботи – більше 42 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

Авторка та співавтор більше 215 наукових публікацій, серед них: 2 монографії, 5 навчальних посібників, 2 довідники, співавтор 5 наукових патентів та 9 авторських свідоцтв, 1 ДСТУ, співавтор Галузових стандартів вищої освіти ОКХ і ОПП ОКР “Спеціаліст” і “Магістр” спеціальностей: “Селекція і генетика сільськогосподарських культур” “Насінництво і насіннєзнавство”, 2012р. Авторка методичних розробок.

телефон

0503581175

електронна
пошта

tetiana.gopciy@btu.kharkov.ua
tetiana.gopciy@gmail.com

дистанційна
підтримка

Google
meet/Moodle

До викладання дисципліни долучені: асистент, доктор філософії з агрономії Чуйко Дмитро Вікторович

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Підготовка спеціалістів, що володіють знаннями та уміннями, щодо видового і сортового різноманіття основних зернових та технічних сільськогосподарських культур
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання та командна робота
Специфічні результати навчання і форм їх контролю	• Уміти орієнтуватися в термінологічних поняттях ботанічної класифікації, систематизації та визначення основних сільськогосподарських культур. • Знати та уміти розрізняти види, підвиди, різновиди пшениці, ячменю, вівса, проса, жита, кукурудзи, соняшника, гороху, сої та гречки. • Здійснювати інспектування сільськогосподарських культур за їх основними сортовирізняльними ознаками. • Уміти працювати з журналами та довідниками сільськогосподарських культур • Уміти працювати з електронно пошуковими системами та каталогом інформаційно-довідкової системи «Сорт»
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекцій, 18 години практичних; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, здатність до самостійного пошуку інформації, активність
Умови зарахування	вільне зарахування

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	ЗК.07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. СК.03. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин. СК.04. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.
Програмні результати навчання	ЗПРН.04 Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії. ЗПРН.05. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію. СПРН.01 Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії. СПРН.02. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін. СПРН.03. Володіти статистичними методами опрацювання даних в агрономії. СПРН.04. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття. СПРН.05 Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії. СПРН.11. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Систематика, класифікація та генетичне різноманіття зернових і круп'яних культур

Лекція 1.	Поняття про систематику, сортознавство та сорт. Класифікація сортів Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Triticum L.</i> (пшениця)	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Види та визначення різновидностей пшениці. Сортіві ознаки пшениці. Сучасні сорти.	Самостійна робота	1. Характеристика сортових ознак пшениці різних сортів 2. Провести порівняння видової відмінності пшениці м'якої, твердої, полби та спельти. 3. Дати характеристику сортів ячменю згідно методики UPOV та з використанням інформаційно-довідкової системи «Сорт» 4. Дати характеристику сортів вівса згідно методики UPOV та з використанням інформаційно-довідкової системи «Сорт» 5. Дати характеристику сортів жита згідно методики UPOV та з використанням інформаційно-довідкової системи «Сорт» 6. Дати характеристику сортам проса згідно методики UPOV та з використанням інформаційно-довідкової системи «Сорт»
Лекція 2.	Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Hordeum L.</i> (ячмінь)	ПЗ 2	Класифікація видів та різновидностей ячменю. Сортіві ознаки. Сучасні сорти.		
	Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Avena L.</i> (овес)	ПЗ 3	Морфологія суцвіття, систематика, види, різновидності і сортіві ознаки вівса. Сучасні сорти.		
Лекція 3.	Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Secale L.</i> (жито)	ПЗ 4	Систематика та сортіві ознаки жита. Сучасні сорти.		
	Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Panicum L.</i> (просо)	ПЗ 5	Характеристика підвидів та різновидностей. Морфо-біологічні особливості та сортіві ознаки проса звичайного. Сучасні сорти.		

Модуль 2. Систематика, класифікація та генетичне різноманіття технічних і бобових культур

Лекція 4.	Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Helianthus L.</i> (соняшник)	ПЗ 6	Характеристика секцій (груп) роду <i>Helianthus L.</i> та основних видів. Визначення груп соняшника за будовою сім'янок. Сортіві ознаки.	Самостійна робота	1. Характеристика гібридів і сортів соняшника 2. Методика визначення панцерності у соняшника 3. Дати характеристику гібридам та сортам кукурудзи згідно методики UPOV та з використанням інформаційно-довідкової системи «Сорт» 4. Дати характеристику сортам гороху згідно методики UPOV та з використанням інформаційно-довідкової системи «Сорт»
	Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Zea L.</i> (кукурудза)	ПЗ 7	Характеристика підвидів, різновидностей та сортових ознак кукурудзи.		
Лекція 5.	Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Pisum L.</i> (горох) Систематика, класифікація та генетичне різноманіття роду <i>Glycine L.</i> (соя)	ПЗ 8	Характеристика видів, підвидів, різновидностей, екотипів та сортових ознак гороху посівного. Характеристика видів, підвидів, різновидностей та сортових ознак сої культурної.		
Лекція 6.	Систематика, класифікація та				

	генетичне різноманіття роду <i>Fagopyrum Mill.</i> (гречка)	ПЗ 9	Характеристика видів, підвидів, різновидностей та еколого-географічних груп гречки.	6. Дати характеристику сортам сої згідно методики UPOV та з використанням інформаційно-довідкової системи «Сорт» 5. Дати характеристику сортам гречки посівної згідно методики UPOV та з використанням інформаційно-довідкової системи «Сорт»
--	--	------	---	--

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. Спеціальна селекція і насінництво польових культур / [Рябчун Н.І., Єльніков М.І., Звягін А.Ф. та ін.]; за ред. В.В. Кириченка.– Х.: Видавництво Харків, 2010 – 462 с.	Методичне забезпечення	1. Робочий зошит для практичних занять студентів першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 201 «Агрономія» / укладачі: Т. І. Гопцій, Р. В. Криворученко, Д. В. Чуйко, О. В. Гудим, С. В. Лиманська. Харків : ДБТУ, 2023. 111 с.
	2. Васильківський С.П. Кочмарський В.С. Селекція та насінництво польових культур: підручник. ПрАТ «Миронівська друкарня», 2016. 376 с.		2. Сортознавство сільськогосподарських культур: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 201 «Агрономія» / укладач: Д. В. Чуйко, Т. І. Гопцій, А.І. Кравченко; ДБТУ. – Харків : [б. в.], 2023. – 45 с.
	3. Молоцький М.Я. Селекція та насінництво польових культур / Молоцький М. Я., Васильківський С. П., Князюк В. І. Практикум. – Біла церква, 2008. – 192 с.		
	4. Сортознавство: курс лекцій / А.В. Дробітько. – Миколаїв: МНАУ, 2014. 75 с.		
	5. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні. Київ : Інститут Експертизи сортів рослин. (щорічне видання).		
	6. Ідентифікація ознак кукурудзи (<i>Zea mays L.</i>) / [Кириченко В.В., Петренкова В.П., Гур'єва І.А. та ін.]. – Х.: ІР ім. В.Я. Юр'єва УААН, 2007. 137с.		
	7. Ідентифікація ознак зернобобових культур (горох, соя) (навчальний посібник) / Кириченко В.В., Кобизєва Л.Н., Петренкова В.П., Рябчун В.К., Безугла О.М., Маркова Т.Ю. та інші. Харків : ІР ім. В.Я. Юр'єва УААН, 2009. 172 с.		

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.